

ELHUNYT BOROS ATTILA

(Budapest, 1934. április 5. – 2026. március 10.)
a Magyar Rádió egykori zenei szerkesztője, műsorvezetője,
író, karmester.

1954-től öt éven át magánúton tanult vezénylest Lukács Miklóstól és Kórodi Andrástól.

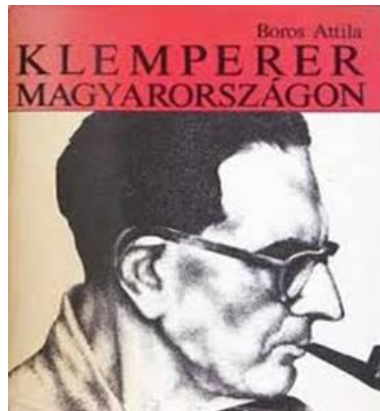
Pályáját színházi karmesterként kezdte. 1959-től a Békés Megyei Jókai Színházban, 1962-től a szolnoki Szigligeti Színházban, az 1965–66-os évadban a budapesti József Attila Színházban vezényelt. 1965-ben a Magyar Rádió munkatársa lett. Évtizedeken át szerkesztett és vezetett komolyzenei műsorokat, alkalmanként könnyűzenével is foglalkozott. Külső munkatársként a Magyar Katolikus Rádióban is készített hasonló programokat. Zongorakísérőként is szerepelt.

[2024. március 31-én egykori kollégánk, Boros Attila volt a ... \(1:49\)](#)

2024. március 31-én Boros Attila volt a Magyar Rádió „Lemezélő” c. műsorának vendége

Több kötete jelent meg. Legjelentősebb munkája az 1945 utáni évtizedek magyar operáit feldolgozó kézikönyve. Rendszeresen publikál cikkeket, kritikákat a hazai szaksajtóban.

VÁLOGATÁS BOROS ATTILA SOKRÉTŰ MUNKÁSSÁGÁBÓL:

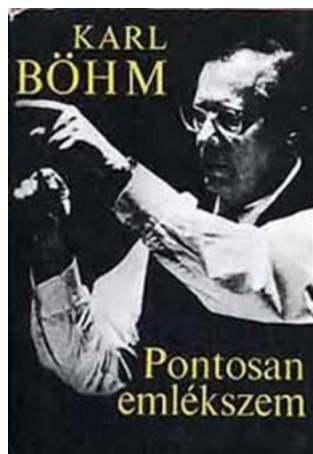
Klemperer Magyarországon. 1. kiadás: 1973; 2. kiadás: 1984
Boros Attila: KLEMPERER MAGYARORSZÁGON - (2 EP.melléklettel: MOZART, OFFENBACH, WAGNER és BEETHOVEN) (27:52)

Harminc év magyar operái - 1948–1978 (1979)

Muzsika és mikrofon. A Rádiózenekar négy évtizede (1985)

Karl Böhm: Pontosan emlékszem (1977)
Fordította: Boros Attila

ARANYKOPORSÓ ŐSBEMUTATÓJA SZEGEDENI

Vántus István

Aranykoporsó

Opera 3 felvonásban, 10 képből
Szövegét Móra Ferenc regénye alapján írta Vántus István

Vezényel:

VASZY VIKTOR, kiváló művész SZALATSY ISTVÁN, Liszt-díjas

Diocletianus, a római birodalom császára	Sinkó György <small>Liszt-díjas</small>	Constantius, Maximianus caesarja	Csizmadia László
Prisca, Diocletianus felesége	Lengyel Ildikó	Bion, Diocletianus csillagjosa	Gregor József <small>Liszt-díjas</small>
Quintipor, Diocletianus és Prisca rangrejtve nevelt fia	Réti Csaba <small>Liszt-díjas</small>	Lactantius, rhetor	Vághelyi Gábor
Galerius, Diocletianus caesarja ...	Juhász József	Benoni, isten-kereskedő	Vargha Róbert
Titanilla, Galerius leánya	Böresök István	Ammonius, ál-prédikátor	Szabady József
Trulla, Titanilla dajkája	Berdál Valéria <small>Liszt-díjas</small>	Tages, a birodalom főpapja	Gyimesi Kálmán <small>Liszt-díjas</small>
Maximianus, társcsászár	Zsádon Andrea	Varázsszerárus	Rácz Imre
Maxentius, Maximianus fia	Gortva Irén	Árusasszony	Bernátsky László
Varanes, perzsa királyfi	Turján Vilma <small>Liszt-díjas</small>	I. keresztény	Tas Ildikó
	Halmi László	II. keresztény	Kovács Gyula
	Poór Péter	Énekesfiú	Martinek Csaba
	Nyári Attila	Rendőrfőnök	Bálint Ilona
		Öreg Katona	Cser Pál Imre
			Rosta Mihály

Árusok, piaci nép, őskeresztény gyülekezet, táncosnők, hárfáslányok, rendőrök, udvari szolgák
Történik a IV. század elején, Antiochiában, Alexandriában, Baiae szigetén, Rómában és Nikodémiában

Diszlettervező: SÁNDOR LAJOS Jelmeztervező: VÁGVÖLGYI ILONA m. v.
Karigazgató: MAKLÁRY LÁSZLÓ Zenei asszisztens: KATONA IRÉN
Koerografus: DR. BARÓTHY ZOLTÁNNÉ Rendezőasszisztens: GALAMBOS MAYA

Rendező: HORVÁTH ZOLTÁN Erkel-díjas

Az opera műfaja világszerte heves viták középpontjában áll. Ennek egyik oka a műfaj bonyolultsága: az opera a legösszetettebb, ha úgy tetszik, a legtöbb társművészeti ágat tartalmazó műforma — irodalom, színpad, színjáték, ének és zene ötvözete (a sorrend persze tetszés szerint felcserélhető). A másik ok, hogy a zeneszerzők egyre igényesebbek a szöveggel szemben: a nagy témákat, az igazi irodalmat keresik. (Néhány operacím az elmúlt évtizedből: von Einem – *Velencében*, Szokolay – Garcia Lorca: *Vérnász*, Petrovics – Dosztojevszkij: *Bűn és bűnhődés*, Madách – Ránki: *Az ember tragédiája*.) Nem csoda, ha *Vántus István* is nagy témához, *Móra Ferenc* Aranykoporsó című regényéhez nyúlt.

Nem kívánok itt belebonyolódni az opera válságának divatos, már-már elkoptatott témájába, csupán jelezni, éreztetni szeretném, hogy mostanában nekünk, magyaroknak nincs szégyenkezni valónk operatermésünk mennyiségét és minőségét illetően. Az utóbbi időben a budapesti Operaházban bemutatott magyar művek nemzetközi visszhangot keltettek, s remélhetőleg hasonló elismerés vár *Vántus István* Aranykoporsó című operájára is, ha elég nyilvánosságot kap. A szerző első operáját, a *Három vándort* szintén a szegedi színház mutatta be 1967-ben. Azóta sokat gazdagodott *Vántus* zene-, illetve operaszerzői fantáziája és tudása kísér.

A háromfelvonásos opera tíz rövid képből áll. A szerző dramaturgiai ösztönét dicséri a tömör építkezés, a cselekmény sűrítése: a tíz jelenet mindegyike egy-egy jól megkomponált, önállóan is egységes tabló. A jelenetek vége, „lekerekítése” hatásos, színpadszerű gondolkodásra vall. Énekbeszéd-szerű, rövid zenei gondolatokból álló mikroáriák, ariozók követik egymást, amelyek mozaikként állnak össze és hordozzák a nagyobb íveket. A zenére egyébként a motívumtechnika jellemző, minden szereplőnek megvan a „névjegye”, épp úgy, mint a Holdnak, vagy Baine szigetének. A zene hangzásképe korszerű, annak ellenére, hogy a komponista nem él a tizenkétfokú technikával. Egyéni, senkihez nem hasonlítható hangját egy sajátos ötletnek köszönheti: az ötfokúságot végtelen sorként úgy alkalmazza, ahogy azt előtte még senki nem használta.

Az előadás méltó volt a szegedi operaegyüttes oly sokszor dicsért vállalkozó kedvéhez, amellyel századunk operáit eddig is színre hozta. A darab kétségkívül leghálásabb szerepét, Titanillát nagyszerűen énekelte-játszotta *Berdál Valéria*. Kitűnően formálta meg ennek a kezdetben kissé Salome-szerű, unatkozó hercegnőnek emberré válását, megtisztulását a szerelemben. A lelkes előadás népes szereplőgárdájából kiemelkedett értékes orgánumával, egyszerűségével *Gregor József*, Bion alakítója, zenei biztonságával,

formálásával *Réti Csaba*, mint Quintipor. Diocletianus császárt Sinkó György énekelte, hiteles színészi pillanatokot teremtve, úgyszintén jó alakítással örvendeztette meg a közönséget Ammonius kisebb, de fontos szerepében Gyimesi Kálmán. A többi szereplőtől is egyenletes, jó alakítást láthattunk: *Lengyel Ildikó, Turján Vilma, Csizmadia László, Börcsök István, Halmi László, Poór Péter, Vághelyi Gábor, Varga Róbert* és a kisebb szerepek gazdái is hozzájárultak a bemutató nagy sikeréhez. Horváth Zoltán rendezése érzékletesen bontotta ki a zenéből adódó lehetőségeket és a két világ, a leáldozó római császárság és az új hit konfliktusát. Egyszerű, ízléses színpada lehetővé tette a gyors változásokat (díszlettervező Sándor Lajos), a képek közt nem „állt meg” a darab. A *kórus* is fontos szerepet kapott, amelyet magas színvonalon oldott meg (karigazgató *Maklár László*). *Vaszy Viktor* – mint mindig – az ügy iránti felelősséggel, fáradhatatlan lelkesedéssel állt ki az új mű sikeréért, vezénylésének drámai ereje szép pillanatokot szerzett.

És végül: nagy kár lenne, ha ez az opera nyolc-tíz szegedi előadás után lekerülne a műsorról. Ha nem lehetséges, hogy a sikeres vidéki bemutató után a budapesti operában is műsorra tűzzék a művet, akkor legalább arra nyílják mód, hogy a *Szegedi Nemzeti Színház* társulata a fővárosba hozza vendégjáték keretében. Egy opera megírása több év munkája, bemutatása is jókora művészi és anyagi erőfeszítést kíván. Nagy fényűzés volna, ha mindezek után csak szűk kör – jelen esetben a szegedi színház közönsége – ismerhetné meg az új magyar operát.

[THE GOLDEN COFFIN - excerpts - Act 1, 2nd Scene \(15:41\)](#)

[THE GOLDEN COFFIN - excerpts - Act 2,
4th Scene. Scene in the Catacomb \(7:34\)](#)

© 1999 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Závodszy Zoltán operaénekes interjút ad Boros Attila riporternek 1975-ben
(Fotó: Szalay Zoltán / FORTEPAN)

Astoria szálló hallja 1984-ben.
A „Ki nyer ma? Játék és muzsika tíz percben” c. műsort Boros Attila vezeti
(Fotó: Fortepan / Szalay Zoltán)